

29. 02. 2016

KUHPP/2016

Ministerstvo životního prostředí

ODESÍLATEL:

Ministerstvo životního prostředí
Ing. Jaroslav Pospíšil
ředitel odboru výkonu státní správy VII
Mezírka 1
602 00 Brno

ADRESÁT:

dle rozdělovníku

60

V Brně dne 29.2.2016
Čj.: 502/560/16
14757/ENV/16
Vyřizuje: Ing. Škaloud
Tel.: 267 123 705

Věc: Přešetření způsobu vyřízení stížnosti Obce Rantířov na nezákonný postup Krajského úřadu Kraje Vysočina

Dne 1.2.2016 byla Ministerstvu životního prostředí doručena žádost Obce Rantířov o přešetření způsobu vyřízení její stížnosti na nezákonný postup Krajského úřadu Kraje Vysočina ve zjišťovacím řízení k záměru „Automatická linka alkalického zinkování (závěs + buben) a černění a zneškodňovací stanice odpadních vod, M-KOVO s.r.o., Rantířov“ a jeho postup po nabytí účinnosti zák.č. 39/2015 Sb., kterým se mění zák.č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí – dále i jen zákon). K žádosti byla přiložena zmíněná stížnost ze dne 11.1.2016 a dále odpověď Krajského úřadu Kraje Vysočina čj. KUJI 5312/2015 OZPZ 3192/2014 Go ze dne 25.1.2016, sdělení KHS čj. KHSV/10153/2015/JI/OPK/Sek ze dne 25.5.2015, vyjádření Vodárenské akciové společnosti, a.s., divize Jihlavsko, čj. DJI/406/VTN-Our./15 ze dne 19.2.2015, Vyjádření Magistrátu města Jihlavy, stavebního úřadu, čj. MMJ/ÚÚP/2046/2014 168824/2014/MMJ ze dne 8.10.2014 a Územní plán Obce Rantířov – textová část.

Žádost byla odborem interního auditu a finanční kontroly dne 4.2.2016 převedena k přímému vyřízení odboru výkonu státní správy VII.

Ministerstvo životního prostředí, OVSS VII (dále i jen MŽP) se nejprve zabývalo procesní stránkou vyřizování stížnosti Obce Rantířov ze strany Krajského úřadu Kraje Vysočina. Stížnost směřovala proti postupu odboru životního prostředí a zemědělství KÚ Kraje Vysočina při vydání závěru zjišťovacího řízení čj. KUJI 82928/2014, OZPZ 3192/2014 Go ze dne 7.1.2015 a dále proti vydání vyjádření čj. KUJI 31967/2015 OZPZ 3192/2014 Go ze dne 7.5.2015 a vyjádření čj. KUJI 39297/2015 OZPZ 3192/2014 Go ze dne 8.6.2015. Obec Rantířov podala stížnost na základě ust. § 175 odst. 1 zák.č. 500/2004 Sb., správní řád, a na MŽP se později obrátila s žádostí o přešetření způsobu vyřízení stížnosti ve smyslu § 175 odst. 7 správního řádu. Ustanovení § 175 odst. 1 však podmiňuje možnost podání stížnosti neexistencí jiné možnosti ochrany proti postupu

správního orgánu. Ve stížnosti Obce Rantířov je namítána nezákonnost výše uvedených úkonů KÚ Vysočina, OŽPZ a závěrem Obec Rantířov ve svém podání požaduje jejich zrušení s účinky ode dne vydání. Napadený závěr zjišťovacího řízení i obě následná vyjádření spadají pod tzv. jiné úkony podle části IV. správního řádu, které může z důvodu nezákonnosti zrušit pouze ten správní úřad, který je vydal. Jak je patrné z podkladů, v odpovědi KÚ Kraje Vysočina, OŽPZ, ze dne 25.1.2016, byla stížnost Obce Rantířov ze dne 11.1.2016 kvalifikována jako „podnět nazvaný stížnost...“. KÚ Vysočina, OŽPZ, tedy využil ust. § 37 odst. 1 správního řádu, podle něhož se podání posuzuje podle obsahu, bez ohledu na to, jak je nazváno. Jelikož stížnost Obce Rantířov bylo možné chápat jako podnět ke zrušení zmíněných úkonů podle § 156 odst. 2 správního řádu, lze způsob vyřízení podání z procesního hlediska označit jako správný, protože nebyla naplněna výše zmíněná podmínka obsažená v § 175 odst. 1 správního řádu.

Nyní k věcnému obsahu podání Obce Rantířov z 11.1.2016 a odpovědi KÚ Kraje Vysočina z 25.1.2016. KÚ Kraje Vysočina, OŽPZ, (dále jen KÚ OŽPZ) rozčlenil námitky Obce Rantířov do 8 bodů, k nimž pak zaujal své stanovisko. Ve všech bodech shledal podnět Obce Rantířov jako nedůvodný.

MŽP posoudilo způsob vypořádání námitek a dospělo k následujícím závěrům:

- ad 1. Údajný rozpor mezi údaji o počtu provozních dnů a hodin (275 dní, 6600 hod.) a formulací použitou v oznámení, že se počítá s nepřetržitým třisměnným provozem, lze z kontextu vysvětlit tak, že nepřetržitost provozu se týká vesměs pracovních dní popř. i některých dní pracovního volna. Pokud oznamovatel jako rozhodující údaj, který je uveden i v závěru zjišťovacího řízení, deklaruje zmíněných 275 dní, tj. 6600 hod., což potvrdil i na dotaz KÚ OŽPZ, není důvod tento údaj neakceptovat. Je velmi nepravděpodobné, že by záměr, třebaže se jedná o automatickou linku, byl v provozu opravdu 365 dní v roce včetně všech svátků. Lze se tedy ztotožnit s názorem, že se jedná o nedůvodnou námitku.
- ad 2. Obec Rantířov namítala, s odkazem na sdělení KHS Jihlava z 25.5.2015, že dojde ke kumulaci vlivů zhoršujících životní prostředí v obci, které nebyly obsahem oznámení pro zjišťovací řízení. KÚ OŽPZ podle ní nezjistil vlastní činností tyto skutečnosti podstatné pro řízení, přestože Obec na tyto rozpory opakovaně upozorňovala. KÚ OŽPZ k tomu uvedl, že citované vyjádření KHS bylo vydáno až po ukončení zjišťovacího řízení, kdy KHS provedla na základě 25 stížností obyvatel obce Rantířov místní šetření. Poukázal na to, že KHS ve svém původním vyjádření v průběhu zjišťovacího řízení nepožadovala další posuzování záměru dle zákona, přičemž uvedla podmínky pro následná řízení. Tyto podmínky byly beze zbytku zahrnuty do závěru zjišťovacího řízení.

MŽP na tomto místě nezbyvá než konstatovat určitou nedůslednost ze strany KHS. Je pravdou, že za předchozího znění zákona se rozšířila praxe, kdy závěr zjišťovacího řízení stanovil, že záměr nebude dále posuzován, a zároveň formuloval podmínky pro následná řízení. To však v sobě obsahovalo riziko, že mohou být stanoveny podmínky, jejichž plnění zásadně ovlivňuje odpověď na

otázku, zda záměr má významný vliv na životní prostředí, a proto by jejich řešení nemělo být odsouváno až na následná řízení. Zejména i proto, že povolující správní úřad nebyl těmito podmínkami vázán. V případě podmínek formulovaných KHS se dle názoru MŽP jedná právě o tento typ požadavků, na jejichž základě mohl orgán veřejného zdraví zcela důvodně požadovat další posuzování záměru. Příslušný úřad provádějící zjišťovací řízení sice není návrhy v něm uplatněnými vázán, nicméně důvodné požadavky na další posuzování záměrů vesměs akceptuje. I v případě, že není takový požadavek vznesen, může příslušný úřad na základě správního uvážení vycházejícího z doručených podkladů stanovit, že se záměr bude dále posuzovat. Jestliže však KÚ OŽPZ na základě oznámení a došlých vyjádření, z nichž žádné nepožadovalo další posuzování dle zákona, ukončil proces EIA závěrem zjišťovacího řízení (přičemž všechny lhůty a další náležitosti stanovené v § 6 a 7 zákona byly dodrženy), nelze jeho postup označit jako nezákonný. Svou roli nepochybně sehrála i skutečnost, že Obec Rantířov se k záměru ve fázi zjišťovacího řízení nevyjádřila. Jakkoli lze chápat komplikace způsobené okolností, že zjišťovací řízení probíhalo v období před a během vánočních svátků, obec zde promarnila možnost uplatnit včas své námítky. Příslušný úřad v tomto případě není povinen provádět vlastní šetření, aby prověřil správnost údajů obsažených v oznámení, pokud k tomu nemá důvod.

K přípisu KHS z 25.5.2015 lze ještě dodat, že údajný nesoulad podkladů použitých pro zpracování oznámení se skutečným stavem v lokalitě není zřejmý. V oznámení sice nejsou explicitně vyjmenovány všechny firmy působící v areálu a jejich objekty, tak jak je uvádí KHS, ale ze znění kap. B.I.3 a B.I.4 jednoznačně vyplývá, že v areálu působí více subjektů. Zpracovatel oznámení zde výslovně uvádí, že v příložené rozptylové a hlukové studii je provedeno podrobnější zhodnocení kumulativního vlivu se stávajícími zdroji hluku a emisí. KHS tedy mohla již ve fázi zjišťovacího řízení prověřit, zda zmíněné studie zahrnují všechny podstatné zdroje v areálu a požadovat případně další posouzení dle zákona.

I v tomto bodě tedy lze souhlasit se závěrem KÚ OŽPZ, že námitka je nedůvodná.

- ad 3. a 4. V těchto bodech se jedná o vyjádření příslušného stavebního úřadu Magistrátu města Jihlavy k souladu záměru se zájmy a cíli územního plánování. Obcí Rantířov je poukazováno na jeho nesouhlasné vyjádření ze dne 8.10.2014 a na rozpor s následným vyjádřením stavebního úřadu ze dne 26.11.2014, které je uvedeno i v závěru zjišťovacího řízení. MŽP konstatuje, že odpověď KÚ OŽPZ na tuto námitku je vyčerpávající a lze k ní pouze dodat to, že vyjádření příslušného stavebního úřadu je povinnou součástí oznámení EIA, avšak příslušnému úřadu, tedy ani krajskému úřadu ani MŽP nepřísluší hodnotit, zda je toto vyjádření věcně správné. Ani v tomto případě nebylo ve vypořádání KÚ OŽPZ shledáno pochybení.
- ad 5. Obec Rantířov namítá nezákonnost při projednání změny č.1 a změny č.2 závěru zjišťovacího řízení s odkazem na novelu zák.č. 100/2001 Sb., platnou od 1.4.2015. Domnívá se, že vyjádřeními KÚ OŽPZ ze dne 7.5.2015 a ze dne 8.6.2015, jimiž

byla konstatována nevýznamnost oznamovatelem navržených změn ve vypouštění odpadních vod, došlo fakticky ke změně závěru zjišťovacího řízení ze dne 7.1.2015, přičemž po novele zákona ho není možné měnit jiným způsobem než vydáním rozhodnutí podle správního řádu.

MŽP se ztotožňuje s názorem KÚ OŽPZ, že tato námitka není důvodná, a pro úplnost uvádí:

V prvé řadě je na místě poukázat na skutečnost, že zákon č. 100/2001 Sb. nezná pojem „změna závěru zjišťovacího řízení“. Závěr zjišťovacího řízení je dokument, který shrnuje výsledky zjišťovacího řízení vedeného podle § 7 zákona a který buď stanovuje požadavky pro pokračování v procesu EIA zakončeného závazným stanoviskem podle § 9a (dle platného znění zákona) nebo konstatuje, že záměr nemá významný vliv na životní prostředí a nebude posuzován dle zákona.

Jak již bylo výše uvedeno, závěr zjišťovacího řízení vydaný podle zákona platného před jeho novelou přijatou zák.č. 39/2015 Sb. není správním rozhodnutím, nýbrž jedná se o jiný správní úkon ve smyslu části čtvrté správního řádu. Nelze proto zkoumat jeho věcnou správnost v žádném přezkumném řízení. Jedině v případě, že trpí formálními vadami, které lze odstranit, aniž by tím byla způsobena újma některé z dotčených osob, popř. byl-li vydán v rozporu s právními předpisy a jeho účinky trvají, je oprávněn ho opravit resp. samostatně zrušit jen ten správní úřad, který jej vydal, a to postupem podle § 156 odst. 1 resp. 2 správního řádu. Nelze tedy provést žádnou změnu závěru zjišťovacího řízení týkající se jeho věcného obsahu. Z toho je tedy rovněž patrné, že napadené přípisy KÚ Kraje Vysočina, OŽPZ, nemohou být změnami závěru zjišťovacího řízení.

Podle současného znění zákona se závěr zjišťovacího řízení vydává ve smyslu § 7 odst. 6 formou správního rozhodnutí, pokud se stanovuje, že záměr nebude posuzován podle zákona. Zákon přitom vymezuje okruh subjektů, které mají oprávnění podat proti takovému rozhodnutí odvolání. Jakmile však rozhodnutí nabude právní moci, závěr zjišťovacího řízení již nemůže být měněn, přičemž z hmotně právního hlediska může být přezkoumán toliko soudem.

Podstatnou a rozhodující okolností ve vztahu k oprávnění vydat rozhodnutí podle § 7 odst. 6 zákona je to, že se tak může stát jediné na základě provedení zjišťovacího řízení.

Záměry posouzené ve zjišťovacím řízení i záměry, k nimž bylo vydáno závazné stanovisko podle § 9a zákona (dříve stanovisko podle § 10 zákona), mohou doznat při zpracování dokumentace pro navazující řízení určitých změn, ať už např. v důsledku změny technického řešení nebo plněním podmínek stanovených v procesu EIA. Úkolem příslušného úřadu je zvážit, zda jsou tyto změny takového charakteru, že by mohly mít významný negativní vliv na životní prostředí, zejména pokud představují zvýšení kapacity a rozsahu záměru nebo změnu jeho technologie, řízení provozu nebo způsobu užívání. U záměrů posouzených v celém procesu EIA, k nimž se vydává závazné stanovisko podle

§ 9a zákona, bylo k zajištění tohoto úkolu nově formulováno ustanovení § 9a odst. 4 (tzv. coherence stamp). U záměrů, které nejsou dále posuzovány a k nimž je vydán pouze závěr zjišťovacího řízení, se postupuje obdobně, pouze s tím rozdílem, že není zákonem striktně stanoven postup, jaký je popsán v § 9a odst. 4. Správní úřad příslušný k provedení navazujícího řízení je povinen ověřit, zda záměr popsáný v předložené projektové dokumentaci odpovídá záměru, který byl podroben zjišťovacímu řízení. Případné změny posoudí příslušný úřad podle kritérií uvedených v § 4 odst. 1 písm. c), která jsou obdobná kritériím popsáným v § 9a odst. 4 zákona. Na základě svého správního uvážení a v souladu se zásadami uvedenými v příl. č. 2 zákona pak stanoví, zda jde o takové změny, které si vyžadují nové zjišťovací řízení. Toto správní uvážení, o které se jedná i v případě vyjádření KÚ OŽPZ k navrženým změnám č.1 a č.2, tedy **není zjišťovacím řízením dle § 7 zákona a jeho výsledkem proto nemůže být správní rozhodnutí**. V případě pochybností o záměru resp. jeho změně lze v této souvislosti využít jedině ust. § 23 odst. 3 zákona.

MŽP posoudilo charakter změn č.1 a č.2 navržených oznamovatelem a popsáných v napadených přípisech krajského úřadu a dospělo k závěru, že k pochybení ze strany Krajského úřadu Kraje Vysočina, OŽPZ, nedošlo. Nutno znovu zdůraznit, že se jedná o dílčí změny technického řešení záměru, nikoli o změny závěru zjišťovacího řízení. Původní řešení odvádění technologických odpadních vod popsané v závěru zjišťovacího řízení spočívalo v tom, že vyčištěné vody budou z neutralizační (zneškodňovací) stanice vypouštěny do nové kanalizační větve včetně výpusti do bezejmenného toku, vytékajícího z Rantířovského rybníka a dále do řeky Jihlavy. V případě změny č.1 bylo navrženo řešení spočívající ve výstavbě vlastní kanalizační větve, která by odváděla pouze vyčištěnou vodu ze zneškodňovací stanice přímo do vodního toku Jihlava. Změna tedy v podstatě spočívá pouze v tom, že místo do bezejmenného potoka ústícího do řeky Jihlavy by byla vyčištěná voda odvedena přímo do řeky Jihlavy. Lze se ztotožnit se závěrem, že z hlediska možných negativních vlivů na životní prostředí se jedná o změnu nevýznamnou. Co se týče navržené změny č.2, ta spočívá v dočasném (po dobu zkušebního provozu a do vybudování kanalizační přípojky) zachycování vyčištěných odpadních vod ze zneškodňovací stanice ve dvouplášťové nádrži umístěné vedle budovy neutralizační stanice a jejich pravidelném odvozu k externí likvidaci. Dle názoru MŽP i v tomto případě lze souhlasit se závěrem Krajského úřadu Kraje Vysočina, OŽPZ, že tato změna záměru nenaplňuje dikci § 4 odst.1 písm. c) zákona a není tedy nutné ji podrobit novému zjišťovacímu řízení.

Na tomto místě je vhodné připomenout, že proces EIA je speciálním nástrojem pro posuzování možných vlivů vybraných staveb, činností a technologií na životní prostředí, který využívá širšího potenciálu odborníků a umožňuje veřejnosti uplatnit své názory a návrhy. Záměry, které nejsou dále posuzovány dle zákona, u nichž proces EIA končí závěrem zjišťovacího řízení (stejně jako záměry, které posuzování dle zákona nepodléhají vůbec) jsou však i v navazujících řízeních

posuzovány mj. z hlediska jejich možných vlivů na životní prostředí, přičemž významnou úlohu zde hrají dotčené správní úřady. V tomto smyslu lze poukázat i na podmínky závěru zjišťovacího řízení, jejichž dodržení by měl povolující správní úřad garantovat. V podmínkách je právě kladen značný důraz na dořešení problematiky odpadních vod z neutralizační (zneškodňovací) stanice. Podmínky závěru zjišťovacího řízení sice nejsou závazné, dotčené správní úřady, díky jejichž vyjádřením byly tyto podmínky stanoveny, však mají dostatečné nástroje k tomu, aby jejich plnění prosadily.

- ad 6. S odvoláním na předchozí odstavec nezbyvá než zdůraznit, že tyto možné vlivy, související i s navrženou změnou způsobu likvidace odpadních vod, musí být posouzeny v rámci navazujícího řízení a dotčené správní úřady by v něm měly hájit zájem na ochraně veřejného zdraví a příslušných složek životního prostředí před negativními vlivy. V tomto smyslu byla formulována i odpověď KÚ OŽPZ.
- ad 7. Vzhledem k tomu, že návrhy oznamovatele na změnu č.1 a č.2 ve způsobu likvidace odpadních vod byly posouzeny ze strany KÚ OŽPZ ve smyslu § 4 odst.1 písm. c), tedy nešlo o zjišťovací řízení, nebyl dán zákonný důvod zveřejňovat o tom informace na portálu CENIA. MŽP je sice toho názoru, že by bylo vhodné informovat o navržených změnách i dotčenou obec, zákon to však neukládá, a proto nezbyvá než přisvědčit KÚ OŽPZ, že i tato námitka je nedůvodná.
- ad 8. Vyjádření MŽP ze dne 16.7.2015 reagovalo na podnět Obce Rantířov k přezkumu závěru zjišťovacího řízení a bylo zpracováno v době po vydání zmíněných vyjádření k navrženým změnám č.1 a č.2. Doporučení v něm obsažené, jak vyplývá z jeho dikce, se týká působení KÚ OŽPZ v následných řízeních, v nichž KÚ může vyžadovat plnění stanovených podmínek a dohlédnout, aby výsledky řízení byly v souladu se zájmy ochrany životního prostředí a veřejného zdraví.

Potud stanovisko MŽP ke způsobu vypořádání námitek obsažených v podání (stížnosti) Obce Rantířov ze dne 11.1.2016 ze strany KÚ OŽPZ. K dalším tvrzením uvedeným v žádosti o přešetření stížnosti ze dne 1.2.2016, které nebyly výše zmíněny, pak MŽP dodává:

Obec Rantířov upozorňuje na skutečnost, že v rámci schválené dotace MPO (Operační program Podnikání a inovace) se v brzké době očekává nákup zařízení všemi firmami působícími v areálu společnosti M-KOVO. Toto nebylo v oznámení uvedeno a nebyly tedy vyhodnoceny kumulativní vlivy všech těchto zařízení. Dle názoru Obce Rantířov se tím nepochybně zvýší produkce zinkovací linky a tím i množství závadných látek emitovaných do prostředí. MŽP naproti tomu shledává požadavek na hodnocení kumulativních vlivů všech zařízení, které mají být nově v areálu umístěny, v rámci zjišťovacího řízení za nadstandardní. Instalace nových zařízení nemusí automaticky znamenat zvýšení produkce zinkovací linky, může se jednat i o náhradu stávajících zařízení za nová, přičemž nová zařízení mívají zpravidla i příznivější parametry z hlediska vlivů na životní prostředí (hluk, ovzduší). V každém případě umístování nových zařízení do stávajících provozů, pokud se nejedná o zařízení, která by naplňovala dikci některého z

bodů příl.č.1 zákona, podléhá standardním povolovacím procesům, přičemž musí být dodrženy stanovené hygienické limity.

K postupu při vyřizování stížnosti Obce Rantířov z 11.1.2016 již bylo výše uvedeno, že KÚ OŽPZ nepochybil, když tuto stížnost kvalifikoval jako podnět ke zrušení závěru zjišťovacího řízení a obou vyjádření k návrhům změn v likvidaci odpadních vod podle § 156 odst. 2 správního řádu. Nelze ani brojit proti skutečnosti, že odpověď na tento podnět KÚ OŽPZ zaslal na vědomí společnosti M-KOVO, s.r.o.

Při postupu podle § 156 odst. 2 správního řádu se nezhaduje žádné přezkumné řízení. Pokud příslušný správní úřad dospěje k závěru, že předmětný úkon je v rozporu s právním předpisem, vydá usnesení o zrušení úkonu, což je první a zároveň jediný úkon dle § 156 odst. 2. Pokud však dojde k závěru, že úkon v rozporu s právními předpisy není, žádné usnesení nevydává (§ 97 odst. 1 správního řádu se nepoužije, neboť v takovém případě se žádné řízení nevede). Nelze v tomto případě použít ani ust. § 157 správního řádu, jak se mylně domnívá Obec Rantířov, protože toto ustanovení upravuje tzv. konverzi úkonu správního úřadu. Jde o možnost nápravy vadného úkonu v případě, že tento úkon splňuje náležitosti jiného správního úkonu, k jehož provedení je příslušný stejný správní úřad. Ten pak může usnesením stanovit, že vyjádření, osvědčení, sdělení nebo nicotné rozhodnutí, které má náležitosti jiného úkonu, je ve skutečnosti tím úkonem správního úřadu, jehož náležitosti splňuje.

Závěrem tedy MŽP konstatuje, že podání Obce Rantířov ze dne 11.1.2016 bylo ze strany KÚ OŽPZ vyřizováno v souladu se správním řádem a věcné námitky byly řádně vypořádány. Postup Krajského úřadu Kraje Vysočina, OŽPZ, při provádění zjišťovacího řízení k záměru „Automatická linka alkalického zinkování (závěs + buben) a černění a zneškodňovací stanice odpadních vod, M-KOVO s.r.o., Rantířov“, vydání závěru zjišťovacího řízení čj. KUJI 82928/2014, OZPZ 3192/2014 Go ze dne 7.1.2015, vydání vyjádření čj. KUJI 31967/2015 OZPZ 3192/2014 Go ze dne 7.5.2015 a vyjádření čj. KUJI 39297/2015 OZPZ 3192/2014 Go ze dne 8.6.2015 nebyl v rozporu se zákonem ani dalšími závaznými předpisy.

Rozdělovník:

Obec Rantířov, do rukou starosty, Rantířov 78, 588 41 Vyskytná nad Jihlavou

Na vědomí:

Krajský úřad kraje Vysočina, OŽPZ, Žižkova 57, 587 33 Jihlava
MŽP, odbor interního auditu a finanční kontroly - IS